Backstage | 41 | Actualitzat el 12/05/2011 a les 07:00

Música, llengua, política i prejudicis

El pop en catalÃ estÃ d'enhorabona i, per tant, la mÃºsica en catalÃ tambÃ©: les propostes artÃ-stiques deÂ **Manel**,**Â Els Amics de les Arts**,**Â AntÃ²nia Font**,**Â Mishima**, etcÃ¨tera (un etcÃ¨tera injust perquÃ¨ em deixe fora de la llista molts grups i solistes que porten anys i panys treballant de valent) estan tenint molt bona rebuda per part del pÃºblic i tambÃ© de la crÃ-tica.

Fins i tot a Madrid es parla de l'èxit de vendes del disc 10 milles per veure una bona armadura (DiscMedi/Warner, 2011), i això ens fa visibles, conjunturalment, a la resta de l'Estat espanyol.

Prova d'això és l'article El nuevo pop catalán rompe fronteras, publicat pel periodista Mikel Iturriaga en el diari *El País* el dia 30 d'abril de 2011. M'agradaria fer algunes consideracions sobre aquest text en concret i matisar alguns arguments que he llegit en altres articles i reportatges sobre el "fenomen" del nou pop català amb un plantejament molt similar al d'Iturriaga:

"Movimiento o pura coincidencia, la actual ebullición debe mucho a **Antònia Font**. A principios de esta década, su pop optimista de letras cósmicas y nulo contenido político fue el primero en romper con los lugares comunes del agonizante rock catalán de los noventa, representado por figuras como**Sopa de Cabra, Els Pets, Sau o Gossos**."

El paràgraf és bastant significatiu. En primer lloc, no acabe d'entendre per què, amb l'objectiu de lloar l'aparició d'una nova escena *indie*, s'han de menysprear per força els grups i solistes que formen part del *mainstream*. No he llegit mai, ni en *El País* ni en altres mitjans especialitzats, sentències com "tras el merecido éxito de **Vetusta Morla**, ya se pueden morir **Amaral** y **La Oreja de Van Gogh**". Ni tampoc "gracias a la consolidación de **Quique González**, otros artistas que no cuentan con la bendición de la crítica, como por ejemplo **Ismael Serrano** o **Ska-P**, harían bien de quemarse a lo bonzo..." Aniré més enllà: tampoc no m'he trobat mai amb cap retret directe al contingut de les cançons dels mediàtics**Bruce Springsteen, R.E.M., U2** o d'algunes de les vedets de la premsa musical indie/alternativa, com ara **Billy Bragg** o **Ani Difranco**, per posar dos exemples clars. ¿Significa això que els músics que ens expressem en català no tenim dret a parlar de política en les nostres lletres i, en canvi, **PJ Harvey** sí?

Unes línies més avall, el periodista de Babelia cita les declaracions de Gerardo Sanz, responsable de la productora Fina Estampa Produccions: "En aquel momento [durant els anys 90], para la mini-industria local no importaba tanto lo que se decía como la lengua en la que se decía. La eclosión de**Antònia Font** y de **Mishima** es fundamental: liberan al pop del contexto sociopolítico a partir de una utilización absolutamente natural de su lengua materna en canciones de alcance universal".

No sabem si aquestes paraules estan tretes de context o no: el que sí que sabem és que li vénen molt bé com a argument a favor de la següent equació: música + política = contranatura = no-normalitat. El que no explica Iturriaga és com és possible que **Sopa de Cabra**, pertanyent a aquesta malèfica generació dels 90, haja exhaurit les entrades de dos concerts massius en el Palau Sant Jordi per al pròxim mes de setembre i estiguen venent entrades per a un tercer. ¿Són anormals o subnormals les desenes de milers de persones que assistiran a aquesta actuació? ¿Tenen dret a la vida els 8000 valencians i valencianes que acudiren el passat 2 d'abril al concert d'**Obrint Pas** i **La Gossa Sorda** en Benimaclet (València) o es mereixen la lapidació pel simple fet de compartir una sèrie d'ideals polítics?

Ens intenten vendre que la música en català no és normal perquè hi ha artistes que parlen de política en els seus concerts. Però això és una fal·làcia com un campanar de gran: la música en català és absolutament normal perquè existeixen artistes que parlen obertament sobre qualsevol

cosa en les seues lletres i hi ha públic per a tothom.

Per oposició, el paradigma de normalitat apolítica supose que deuria ser "Los 40 Principales", no? "Te quiero", "no me quieres", "me has dejado", "no puedo olvidarte", "siempre te amaré", "te echo de menos", "no puedo vivir sin ti" y "sin ti no soy nada", "dame más gasolina"... Si això és la *normalitat* a la que se suposa que hem d'aspirar, jo directament me'n vaig a l'exili...

Més fal·làcies: aquesta no apareix literalment en el text que ens ocupa, però sí en aquest altre signat per **Xavi Sancho** i publicat també en *El País*, aquesta vegada en el suplement EP3 (23 d'octubre de 2009).

"Vale, los noventa nos dieron el discman, **Cindy Crawford** y **Massive Attack**, pero tampoco es para tanto. Para esta gente, sí. A ellos les dieron rock catalán subvencionado, al dictado de las instituciones, musicalmente inane, un napalm sociocultural. Para **Sabino Méndez**, el **Juan Marsé** del rock barcelonés (y autor de las canciones más célebres de **Loquillo y los Trogloditas**), el boom de Sopa de Cabra o Els Pets y su catarsis en 1991 (cuando 24.000 personas se reunieron en el Palau Sant Jordi para pedir selecciones de dominó catalanas, subvenciones a la butifarra del Perol, el Nobel para **Baltasar Porcel** y, bueno, escuchar el *Boig per tu* de Sau, otorgándole a aquel tema de amor convencional una carga política que ni toda la discografía de Billy Bragg) "nació como una operación promocional apoyada por el poder autonómico de la derecha de **Pujol** a través de TV3."

"El rock català fou subvencionat". Sí, per descomptat, tota la raó, és innegable: la classe política catalana de final dels vuitanta i principi dels noranta va apostar decididament per la cultura pròpia i va incorporar la música popular com a prioritat dins de les sues línies d'ajudes econòmiques dins de l'àmbit cultural. ¿Voleu dir que "La movida madrileña" va ser un fenomen espontani que no va comptar amb la col·laboració de les institucions públiques? ¿Ningú no se'n recorda de la famosa arenga de **Tierno Galván** des del balcó de l'Ajuntament de Madrid? "Rockeros, el que no esté colocado, que se coloque y al loro"?

La música en català gaudeix avui d'una salut de ferro: hi ha més públic que mai, més grups i solistes que mai, un ventall estilístic més ample que mai, més producció discogràfica que mai, més vendes i descàrregues que mai i més presència internacional que mai. I, a més a més, existeix una concòrdia saníssima entre els grups que formen part d'aquesta escena: no hi ha tensions ni confrontacions entre artistes polítics i artistes no polítics, com ens volen fer creure. Tothom té massa feina: escrivint cançons en la intimitat, enregistrant discos en innumerables estudis de gravació o fent hores d'autopista entre concert i concert...

NOTA: Aquest article va ser escrit originalment en castellà com a resposta al text citat d'Ituriaga. Els responsables del suplement cultural Babelia (*El País*) han estimat no publicar aquest article i per això ara el traduïsc al català i el cedisc a la revista *Enderrock*.